

Høgskolen i Telemark

EKSAMEN

6009 Makroøkonomisk teori og politikk

06.05.2011

Tid:	9-13 (4 timer)
Målform:	Bokmål
Sidetall:	5 (inkludert denne forsiden)
Hjelpemiddel:	Kalkulator utdelt på eksamen
Merknader:	Alle oppgaver skal besvares
Vedlegg:	Ingen

Eksamensresultata blir offentliggjort på Studentweb.

Avdeling for allmennvitenskapelige fag

Oppgave 1 (teller 50 %)

a) Definer og forklar følgende begreper/størrelser:

- realøkonomi
- arbeidsstyrken og arbeidskraftreserven
- naturlig og klassisk arbeidsledighet
- Phillipskurven

b) Sorter følgende stikkord som mål eller virkemidler, eventuelt begge deler eller ingen av delene, i stabiliseringspolitisk sammenheng:

- finanspolitikk
- økonomisk vekst
- inflasjonsforventninger
- handelsbalanse
- devaluering av landets valuta

Begrunn svarene kort.

c) Fra Statistisk sentralbyrå har vi følgende nasjonalregnskapstall for året 2008 (alle tall er i mrd. NOK): Brutto realinvestering = 574, netto realinvestering = 261, nettonasjonalprodukt = 2235, privat konsum = 991, eksport = 1226, handelsbalansen = 493, landets disponible inntekt = 2238. Regn ut

- samlet kapitalslit i landet
- bruttonasjonalprodukt (BNP)
- samlet konsum
- offentlig konsum
- import
- rente- og stønadsbalansen med utlandet
- driftsbalansen med utlandet

d) i) Hva er sparing? Bruk opplysninger/utregninger i oppgave c) til å bestemme Norges sparing i 2008.

ii) Kommenter følgende påstand: I dårlige tider, som under finanskrisen, er det viktig at vi sparer så mye som mulig.

iii) Hva er den såkalte handlingsregelen for bruk av "oljepenger"?

Oppgave 2 (teller 50 %)

Anta følgende modellrelasjoner for landets makroøkonomi:

$$(1) \quad R = C_p + I_p + G + A - B$$

$$(2) \quad C_p + I_p = 0,9(R - T) - 1200r + b$$

$$(3) \quad A - B = -0,4R + 150v + g$$

$$(4) \quad v \approx \frac{Ev}{1+r-r^*}$$

Her står R for nettonasjonalprodukt, C_p er privat konsumvareetterspørsel, I_p er privat netto investeringsvareetterspørsel, G er offentlige kjøp, A er eksport, B er importvareetterspørsel, T er netto skatter, r er rentenivået i landet (i desimaltall), r^* er rentenivået i utlandet (i desimaltall), v valutakursen (antall NOK per enhet av utlandets valuta), E_v er forventet valutakurs i neste periode, og b og g er (skift)parametre.

a) Forklar relasjonene (1), (2) og (3). Forklar spesielt betydningen (tolkningen) av relasjon (1) i såkalte multiplikatormodeller (Keynes-modeller)? Hva vil du si om tidsperspektivet i denne sammenheng?

b) Relasjon (4) er en formulering av såkalt udekket renteparitet (URP). Hva bygger den på? Hvordan kan den utledes? Hva kan URP fortelle oss om betydningen av renteforskjellen til utlandet for landets internasjonale konkurranseevne?

c) Anta et system med helt troverdig fast valutakurs. Forklar at da gjelder at $E_v = v$ og $r = r^*$. Tegn opp årsak-virkningskjemaet for modellen i dette tilfellet. Angi eksogene og endogene variable.

d) Anta fortsatt et system med troverdig fast valutakurs. Vis at da gjelder at

$$R = 2(G - 0,9T - 1200r^* + 150v + b + g).$$

Hva forteller denne relasjonen om de virkemidler myndighetene har til å stabilisere aktivitetsnivået i økonomien i dette tilfellet? Finn spesielt virkningen av henholdsvis i) en skattelette på 10 enheter og ii) en revaluering på 5 % når $v = 8$ i utgangspunktet. Nevn også noen grunner til at en slik fastkurspolitikk er problematisk i praksis.

e) Anta så et system med flytende valutakurs. Når da E_v ligger fast (uavhengig av endringer i modellens øvrige variable), så følger det fra relasjon (4) at

$$\Delta v \approx -v(\Delta r - \Delta r^*).$$

Bruk dette og modellen for øvrig til å vise at da gjelder at

$$\Delta R \approx 2[\Delta G - 0,9\Delta T - 1200\Delta r - 150v(\Delta r - \Delta r^*) + \Delta b + \Delta g].$$

Hva vil du nå si om virkemidler og andre faktorer som virker på aktivitetsnivået i økonomien? Forklar spesielt virkningene av at rentenivået i utlandet øker.

f) Gå fortsatt ut fra et system med flytende valutakurs. Anta videre at sentralbankens oppgave er å sette/styre rentenivået slik at samlet etterspørsel \approx produksjonskapasiteten i økonomien. Bruk dette og modellen som utgangspunkt for en diskusjon/analyse av sentralbankens renterespons på ulike forhold i den økonomiske utviklingen.